

RECENSIE DANS

Wat een vrouw, wat een muziek

In *Elisabeth gets her way* gaat choreograaf Jan Martens aan de slag met het oeuvre van de Poolse klaveciniëte Elisabeth Chojnacka. Een magistrale ontdekking.

Charlotte De Somviele

Dinsdag 21 september 2021 om 3.25 uur

<p>Jan Martens levert een uitputtingsslag op de klavecimbeltonen van Elisabeth Chojnacka. Luis Xertu</p>

Jan Martens levert een uitputtingsslag op de klavecimbeltonen van Elisabeth Chojnacka. © Luis Xertu

Elisabeth gets her way

Jan Martens/Grip

Vanavond en morgen in KC Nona, nadien nog in Gent, Antwerpen en Brussel.

★★★★☆

De leeuwin met de rode manen, dat was de bijnaam van Elisabeth Chojnacka. De Poolse klaveciniëte (1939-2017) was een buitenbeentje in de klassieke muziek, en niet alleen omdat ze tijdens concerten weleens naaldhakken droeg of zo snel speelde dat ze twintig vingers leek te hebben. Met haar flamboyante stijl bekeerde ze het grote publiek tot de klavecimbelmuziek, toch geen eenvoudig genre. In zijn intense hommage aan Chojnacka doet Jan Martens precies hetzelfde.

In zeven minisolos danst Martens telkens op een ander stuk uit Chojnacka's oeuvre. Dat omvat zowel 16de-eeuws repertoire als experimentele composities die speciaal voor haar werden geschreven door onder anderen György Ligeti en Iannis Xenakis. Ook Phrygian tucket (1994) van Stephen Montague is er zo eentje. In het halfduister, met slechts een gouden slip aan, doet Martens een poging om Chojn-

acka's bliksemsnelle ritme bij te benen. Het is een uitputtingsslag, zeker omdat hij de dans stilstaand uitvoert en dus alleen zijn armen hyperkinetisch kan bewegen. Eerlijk, je valt steil achterover van wat Chojnacka hier uit haar klavecimbel perst. Soms tokkelt ze zo snel dat je bijna Arabische techno lijkt te horen met 130 beats per minuut. Op andere momenten slaat Chojnacka zo gewelddadig op haar instrument dat het wel industriële rock lijkt. Indrukwekkend. En zo hedendaags!

Plaatje bij het praatje

Elisabeth gets her way is een persoonlijk eerbetoon en een intieme documentaire ineens. Via film- en audiofragmenten van muzikanten en Chojnacka zelf krijg je een boeiend portret van een avontuurlijke vrouw die de bakens van haar discipline heeft verzet. Aan het klavier van haar klavecimbel had ze bijvoorbeeld lang niet voldoende, ook de snaren, pedalen en het hout moesten eraan geloven. Ze leefde voor het podium, tot ze een hersenaandoening kreeg en de noten vergat.

Chojnacka slaat soms zo gewelddadig op haar instrument dat het wel industriële rock lijkt

Martens koos voor een directe vertaalslag tussen dans en muziek, met ritme, emotie en intensiteit als gedeelde factor. Het maakt deze solo erg toegankelijk – een verdienste op zich met zo'n aparte muziek – maar soms riskeert het een plaatje bij het praatje te worden en blijf je choreografisch wat op je honger zitten.

Tegelijk laat Martens hier meer dan ooit zijn queer signatuur zien, waarmee hij zich duidelijk de erfgenaam van choreograaf Marc Vanrunxt toont. De slotscène op Ligeti's Continuum lijkt met de sacrale armgebaren bijna een ode aan zijn Antwerpse leermeester. Samen met de vele historische referenties in het kostuumontwerp van Cédric Charlier houdt Martens de dans- en muziekgeschiedenis knap levend.

teaser 1 ELISABETH GETS HER WAY by Jan Martens / GRIP

from GRIP / jan martens

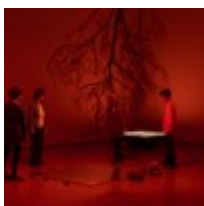
Verschenen op dinsdag 21 september 2021

LEES MEER

06/09/2021 | Kosmische troost in een ontregelde wereld

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210905_97611245)

31/08/2021 | Deze expo laat je grooven op de grens tussen Oost en West

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210830_97679802)